

Mihaela Popescu

OBSERVAȚII ȘI PROPUNERI PENTRU O NOUĂ EDIȚIE A DEX

1. Considerații generale. În contextul larg, al unei globalizări ce nu vizează ștergerea granițelor dintre culturi, ci deschiderea unor căi de comunicare cât mai largi între acestea, deplasările masive de cuvinte (de regulă, dinspre societățile dezvoltate către cele mai puțin dezvoltate) reprezintă o realitate incontestabilă. Dinamica vocabularului general al limbii române nu face excepție de la această regulă, dovedind o capacitate remarcabilă de asimilare a multor cuvinte atât din sfera terminologiilor, cât și din sfera celor care circulă în limba comună.

De altfel, așa cum se știe, însăși granița dintre terminologii și lexicul comun este, dacă nu pusă sub semnul întrebării, cel puțin privită cu mai multă circumspecție de către cercetători, aceștia constatând o tendință clară spre ceea ce F. Gaudin numea „democratizarea” ori „socializarea”¹ cunoașterii. În mod firesc, toate aceste date interesează, în mod direct lexicografia, implicând anumite schimbări în ceea ce privește modul de a privi nu numai corpusul pe care îl prelucrează – vocabularul, ci și *modul* în care prelucrează datele oferite de acesta.

Se desprind de aici câteva direcții importante, de care lexicografii trebuie să țină seama în momentul în care redactează un nou dicționar (mai ales de tip explicativ, și asupra acestui tip de lucrare ne vom concentra în cele ce urmează) ori „aduc la zi” un dicționar mai vechi, printr-o reeditare *în formă modernă și îmbunătățită ca inventar*. O astfel de sarcină nu este ușoară. Pe de o parte, este vorba de aplicarea unitară a unor criterii privind introducerea sau nu a anumitor cuvinte ce aparțin diferitelor terminologii. Altfel spus, cine și în funcție de ce anume hotărăște dacă termenul *X* este „prea științific” găsindu-și loc mai degrabă în dicționarele de specialitate sau dimpotrivă, ar putea fi introdus în dicționarul explicativ. Printre cele mai uzitate criterii de selecție se numără comparația cu alte dicționare, mai ales cu cele străine (de tipul Robert, Larousse, Webster), numărul și tipul surselor, altele decât cele lexicografice, în care mai apare termenul în cauză, precum și apartenența sa la cel puțin două stiluri funcționale etc. De altfel, acest ultim criteriu, respectiv apartenența unui cuvânt la două stiluri funcționale este extrem de important, întrucât, aplicându-l, lexicografii evită supraîncărcarea unui dicționar explicativ general cum este DEX, cu termeni strict specializați, care aparțin unui singur domeniu și care nu își justifică prezența într-o lucrare lexicografică de tipul celei despre care discutăm.

¹ Gaudin, (2003), p. 151.

Pe de altă parte, lexicografii trebuie să decidă ce cuvinte, din marele flux de importuri neologice (mai ales englezești, dar nu numai) sau de creații interne vor rezista și, ca urmare, ar trebui introduse în inventarul unui dicționar explicativ actualizat. Aici, pe lângă criteriile enumerate mai sus, sursele din presă sunt de un mare folos, pentru că aici se „descarcă”, de cele mai multe ori în premieră importurile lexicale sau creațiile interne recente și, de multe ori, presa este și aceea care le impune.

În sfârșit, dar deloc de neglijat, după părerea noastră, este modul în care ar trebui formulate definițiile într-un dicționar explicativ modern, astfel încât să asigure cititorului o cât mai corectă informare asupra sensurilor cuvintelor, dar și asupra altor aspecte, precum categoria gramaticală, formele flexionare, indicațiile de uz, de răspândire, de frecvență, stilistice sau de proveniența cuvântului etc.

Mai mult, dicționarul, prin informațiile enumerate mai sus, pe care le furnizează destinatarilor, dar și prin indicarea sinonimiei, a antonimiei, a relației dintre cuvinte și/sau sensuri etc. se situează între sistem și actualizare, între competență și performanță.

2. Observații și propuneri. În cele ce urmează, vom face câteva sugestii punctuale privitoare la unele îmbunătățiri de principiu, dar și de detaliu, referitoare la noua ediție a DEX. Precizăm că, deși ideea articolului s-a ivit în urma unor dezbateri pe această temă din cadrul ședințelor de lucru ale Departamentului de lexicologie și lexicografie al Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, propunerile prezentate aici ne aparțin. Ele au rezultat în urma studierii unui amplu material din actuala ediție a DEX, ne-au fost solicitate și le-am prezentat în cadrul Departamentului de lexicologie cu titlu de observații, dar nu reprezintă decizii finale, colective.

2.1. Îmbogățirea inventarului de cuvinte. O simplă consultare a DEX, în formă actuală, scoate la iveală faptul că decalajul dintre ediția existentă încă la această dată pe piață și evoluția limbii se face simțită, în primul rând, la nivelul inventarului de cuvinte. Astfel, ediția actuală conține cuvinte precum: *sărăcilă*, *scheamăt*, *salamalec* (pentru a da numai câteva exemple), precum și numeroase variante, cuvinte regionale, ieșite din uz, învechite etc. Eventualitatea ca astfel de cuvinte să fie întâlnite în operele literare, mai cu seama în cele din programele școlare le justifică, fără îndoială, prezența într-o lucrare explicativă de factura DEX.

Totodată, este imperios necesar ca inventarul DEX să se îmbogățească masiv cu termeni din domenii cât mai variate, care definesc societatea, cultura și civilizația modernă. Astfel, dicționarul despre care discutăm nu înregistrează încă termeni (sau sensuri actuale ale unor cuvinte deja înregistrate: *a aplica*) indispensabili comunicării în datele evoluției societății, precum: *ABS (sistem care împiedică blocarea roților autoturismelor)*, *a accesa*, *airbag*, *angajator*, *anticoncurențial*,

antiinflamator, antistres, autoevaluare, autosesiza, autoimpus, avocado, briefing, bricolaj, broccoli, concurențial, card, curry, CV, debriefing, demo, ecstasy, euro-deputat, europarlamentar, eurosceptic, extravirgin, fitness, gay, globalizare, GPS, implicatură (termen lingvistic, din domeniul pragmaticii), link, neachitare, neadoptare, nefumător, oregano, paparazzo, piercing, playback, rating, sida, știrist, traseist, traseism, tsunami, voucher etc. care, din punctul nostru de vedere, vor trebui să intre în viitoarea ediție.

Lacunele inerente vor trebui completate, iar procesul de selecție a cuvintelor noi care vor intra în DEX³ nu este deloc simplu. În acest scop, cercetătorii din cadrul Departamentului de lexicologie și lexicografie fișează exemple din presa scrisă, dar și din audiovizual, precum și din alte tipuri de texte. De asemenea sunt consultate principalele dicționare românești cu caracter explicativ, existente la ora actuală pe piață, precum MDA, DEXI, NDU, dicționare de neologisme, precum MDN, DCR², dicționare normative (DOOM), dar și dicționare de specialitate (de termeni medicali, juridici, informatici etc.).

Rezultatul urmărit este obținerea unei baze cât mai largi, alcătuită din cuvinte extrase din surse lexicografice și nelexicografice, având atestări clare, din care se extrag ulterior termenii care vor intra în DEX. Reproducem o mostră din această bază, care va conține, în final, zeci de mii de cuvinte, din care, desigur, vor fi selectate acelea care corespund criteriilor enumerate sub **1.**:

Nr. curent	desmografie s.f.	DEXI, MDA, MDN	Eventuale observații
1	desmoíd adj.	DEXI, MDN	
2	desmolază s.f.	D. Med.	
3	desmolíză s.f.	DEXI, MDN	
4	desmologie s.f.	DEXI, DOOM, MDA, MDN	
5	desmopatie s.f.	DEXI, DOOM, MDA, MDN	
....	desmopatologie s.f.	DEXI, MDN	
n	desmoplexie s.f.	DEXI, MDN	

Prin urmare, nu toate cuvintele din această listă exhaustivă vor intra în noua ediție a DEX, aceasta având numai rolul de bază de la care lexicografii vor începe selecția.

2.2. Îmbunătățirea definițiilor din punctul de vedere al formulării lor.

Modernizarea reală a unui dicționar nu poate să rezide numai în „aducerea la zi” a inventarului acestuia, cu atât mai mult cu cât se pune problema recuperării unui decalaj temporal major între două ediții succesive. În mod inevitabil, această modernizare trebuie să vizeze și definițiile, altminteri există riscul unei rupturi stilistice între corpusul vechi și cel nou introdus. Așadar, atunci când vorbim despre îmbunătățirea definițiilor din punctul de vedere al formulării lor, nu ne referim la structurarea semantică riguroasă a acestora, în funcție de clase, paradigme și câmpuri semantice, aspecte care au fost discutate în amănunt de către

alți cercetători, nici la schimbarea normelor interne de lucru, care uniformizează redactările lexicografilor, ci, mai degrabă, la componentele logică, lexicală și stilistică ale acestora.

Vom reproduce câteva exemple din DEX², semnalând ceea ce considerăm a fi o problemă sau o greșeală de redactare la nivelul definițiilor. Vom propune, de asemenea, și câteva soluții.

De pildă, neglijarea componentelor semantice ale unor cuvinte care fac parte din definiții a condus, în anumite situații, la vicii de redactare, precum în cazul verbului *a desconggestionona*:

DESCONGESTIONĂ, *desconggestionez*, vb. I. Tranz. A elibera un organ de un aflus de sânge, a face să se împrăștie *sângele îngrămădit* [s.n., M.P.]; a face să dispară congestia.

Evident, secvența *sânge îngrămădit* este inacceptabilă din punct de vedere logic și semantic (*sângele*, fiind o substanță lichidă, nu se poate *îngrămădi*), chiar dacă, în cel mai bun caz, ea ar fi fost explicată, la momentul redactării primei ediții a DEX, printr-o exprimare astăzi învechită. Reformularea definiției în termeni *actuali*, moderni, familiari receptorului și mai ales *adecvați semantic* implică înlocuirea secvenței *sânge îngrămădit* cu *sânge coagulat*. În plus, se remarcă și faptul că acest sens al cuvântului *a desconggestionona* a fost glosat prin intermediul unei definiții sparte, relativ inutilă, deoarece tranșa de după semnul <> dublează prima parte a definiției.

O altă formulare defectuoasă a definiției o întâlnim în cazul cuvântului: *a demina*:

DEMİNĂ, *deminez*, vb. I. Tranz. A înlătura, a curăța un loc de mine explozive.

Este evident faptul că sensul lui *a înlătura* nu se potrivește cu restul definiției, de după „a curăța”, deoarece ar rezulta: *A înlătura ...un loc de mine explozive*, ceea ce reprezintă o formulare incoerentă.

Un alt exemplu de formulare dacă nu defectuoasă, cel puțin complicată și redundantă o întâlnim în cazul unui cuvânt cum este *a descinge*:

DESCÍNGE, *descing*, vb. III. Tranz. și refl. [...] Refl. (Despre cingătoare) *I s-a descins centura*.

După cum se observă, cuvântul *cingătoare* din paranteza explicativă dublează logic și semantic subiectul din exemplu – *centura*. Mai mult, la acest sens al cuvântului, care ilustrează strict valoarea reflexivă a verbului, nu există definiție, exemplul urmând direct după paranteza explicativă. În acest caz, considerăm că redundanța ar putea fi eliminată fie prin suprimarea parantezei explicative, fie prin păstrarea acesteia, urmată de o definiție precum *A se desface*, suprimând de această dată exemplul.

2.3. Economia de spațiu. Evitarea redundanțelor. În contextul în care vorbim despre o îmbogățire masivă a inventarului DEX³, se pune în mod automat problema

economisirii spațiului, prin diferite mijloace, tocmai pentru a putea permite introducerea unui număr mare de cuvinte. În cele ce urmează, nu ne vom referi la posibilele modalități grafice.

Una dintre modalitățile de economisire a spațiului ar fi evitarea redundanțelor, precum și eliminarea balastului definițional. În ceea ce privește evitarea redundanțelor, o vom ilustra cu ajutorul următorului exemplu:

DEPAVĂ, *depavez*, vb. I. Tranz. A scoate pavajul. ♦ A strica caldarâmul. → cacofonie.

Așa cum se poate observa, în exemplul citat, pe lângă regretabila cacofonie din secvența de după romb, cele două definiții sunt destul de apropiate. În contextul celei de-a doua definiții, verbul *a strica* ar putea fi înțeles în sens negativ (respectiv incluzând semele */intenție/, /real/*). Chiar și așa însă, rezultatul logic al acțiunii este decopertarea. Prin urmare, considerăm că cele două glosări ar putea fi comasate astfel:

DEPAVĂ, *depavez*, vb. I. Tranz. A scoate (sau a strica) pavajul.

În ceea ce privește balastul (semele superflue, la care se poate renunța fără a afecta înțelegerea globală a sensului cuvântului-întrare) din definițiile unora dintre cuvinte, acesta poate fi eliminat prin renunțarea la informațiile dispensabile și prin comprimarea glosărilor. În acest scop, reproducem două exemple din DEX², urmate de propunerile noastre definiționale:

DĂRĂ, *dăre*, s.f. 1. Urmă îngustă și continuă lăsată pe pământ, pe nisip, pe zăpadă, pe iarbă etc. de un obiect târât sau de o cantitate mică de lichid, de grăunțe etc. vărsate; *p. gener.* urmă.
– DEX²

DESCONGESTIONĂ, *descongestionez*, vb. I. Tranz. A elibera un organ de un aflux de sânge, a face să se împrăștie sângele îngrămădit; a face să dispară congestia. ♦ Fig. A elibera o regiune sau o localitate de un surplus de populație; a face ca o cale de comunicație să nu mai fie aglomerată.
– DEX²

Propuneri definiționale:

DĂRĂ, *dăre*, s.f. 1. Urmă îngustă și continuă lăsată de un obiect târât sau de o substanță vărsată; *p. gener.* urmă.

DESCONGESTIONĂ, *descongestionez*, vb. I. Tranz. A elibera un organ de un aflux de sânge; a face să dispară o un coagul sanguin (sau un cheag de sânge). ♦ Fig. A elibera o zonă de un surplus de populație; a degaja o cale de comunicație aglomerată.

Procedând astfel, se obțin următoarele avantaje: a) definițiile devin mai clare și mai concise; b) formularea este mai modernă; c) se câștigă spațiu.

Tot în ideea economisirii spațiului, considerăm că, la majoritatea adjectivelor provenite din participii ar putea fi eliminată formularea: *care a fost + participiu*, substituibilă cu participiul însuși, acesta reprezentând, de fapt, nucleul definiției. Astfel, pentru cuvinte precum:

DECORÁT, -Ă, *decorați, -te*, adj. **1.** Împodobit, ornat. **2.** Care a fost distins cu o decorație. – DEX²
DEȘOCÁT, -Ă, *deșocați, -te*, adj. Care a fost scos din starea de șoc. – DEX²

propunem următorul mod de definire:

DECORÁT, -Ă, *decorați, -te*, adj. **1.** Împodobit, ornat. **2.** Distins cu o decorație.
DEȘOCÁT, -Ă, *deșocați, -te*, adj. Scos din starea de șoc.

O repetiție supărătoare, care apare la nivelul definițiilor, mai ales în cazul expresiilor, este aceea a conjuncțiilor coordonatoare disjunctive *sau* și *ori*. Teoretic, rolurile parantezelor, ca semne grafice, sunt multiple: explicativ, rezumativ, enumerativ etc. Printre acestea, se numără și acela de a conține elemente alternative, rol care se activează în practica lexicografică. Prin urmare, s-ar putea renunța la conjuncțiile dintre parantezele respective. Următoarele exemple ilustrează aspectul la care ne referim:

1. *N-ai* (sau *n-are*) *decât!* = poți (sau poate) s-o faci (sau s-o faci), puțin îmi pasă!
2. *A da ușa* (sau *poarta* etc.) *de perete* = a împinge în lături, a deschide larg ușa (sau poarta etc.).
3. *A-și da sfârșitul* (sau *sufletul, duhul* sau *obștescul sfârșit*) = a muri.
4. *A da seamă* (sau *socoteală*) = a răspunde de ceva. – DEX²

Prezența însăși a acestor paranteze îngreunează lectura, dar, de la caz la caz, pot fi necesare sau superflue, conținând variante sau sinonime frazeologice ale expresiilor respective. Astfel, în exemplele 3 și 4 prezența parantezelor este obligatorie, întrucât conțin expresii sinonime. În schimb, în exemplul 2, expresia este, de fapt, *A da de perete* care semnifică: a) *a izbi un obiect de un perete*; b) *a deschide larg o ușă, un geam* etc. După cum se observă, definind astfel sensul b) al expresiei am putut elimina parantezele explicative. În sfârșit, în ceea ce privește primul exemplu, parantezele pe care le conține atât termenul care este definit cât și explicația, reprezintă, de fapt, indicații de utilizare (respectiv, faptul că expresia se folosește și la persoana a doua). O reformulare a acestui caz ar putea reduce măcar una dintre aceste paranteze, astfel:

N-ai (*n-are*) *decât!* = poți (poate) să faci orice, puțin îmi pasă!

Parantezele explicative nu îngreunează lectura numai în cazul expresiilor. De pildă, în situația verbului *a deșira*, cuvântul *înșirate*, apare în mod inutil atât în paranteza explicativă, cât și în definiție. Mai mult, paranteza din interiorul definiției nu are neapărat relevanță pentru înțelegerea cuvântului-intrare:

DEȘIRÁ, deșir, vb. I. Refl. **1.** (Despre obiecte înșirate pe ață, în special despre mărgel) A ieși de pe ața pe care au fost înșirate (adesea căzând și împrăștiindu-se). Tranz. *Deșiră mărgel*.
2. (Despre ața înfășurată pe ghem sau despre gheme) A se desfășura într-un fir lung, continuu. – DEX²

Din aceste motive, considerăm că o redefinire în sensul evitării redundanțelor și al realizării conciziei ar putea fi următoarea:

DEȘIRĂ, *deșir*, vb. I. Refl. **1.** (Despre diferite obiecte) A ieși de pe ața pe care au fost înșirate. *Mărgelele s-au deșirat.* Tranz. *Deșiră mărgele.* **2.** (Despre ață, gheme etc.) A se desfășura într-un fir lung, continuu.

3. Diferențierea expresiilor de îmbinările libere de cuvinte. Așa cum se poate observa în diferite situații din actuala ediție a DEX, numeroase expresii sunt explicate ca având mai mult de un sens și, în consecință, sunt glosate printr-un număr corespunzător de definiții (numerotate cu **a**), **b**), **c**) etc.), precum în cazul de mai jos:

DESCHÍDE, *deschíd*, vb. III. [...]

A deschide gura = a) a îndepărta buzele și fălcile una de alta pentru a sorbi, a mânca sau a vorbi; **b**) a vorbi. *A deschide cuiva gura = a face, a sili pe cineva să vorbească.*

A deschide mâna = a desface degetele strânse în pumn; fig. a fi darnic.

A deschide ochii = a) a ridica pleoapele, descoperind ochii; *p. ext. a se deștepta din somn; b*) a se naște.

A deschide brațele = a întinde brațele în lături pentru a îmbrățișa pe cineva; fig. a primi pe cineva cu bucurie. – DEX²

Propuneri și comentarii:

Din punctul nostru de vedere, statutul de expresii aparține numai următoarelor îmbinări:

A deschide gura = a vorbi.

A deschide cuiva gura = a face, a sili pe cineva să vorbească.

A deschide mâna = a fi darnic.

A deschide ochii = a) a se deștepta din somn; **b**) a se naște.

A deschide (sau, refl., a i se deschide) cuiva ochii = a face pe cineva (sau a ajunge) să-și dea seama de ceva.

A(-și) deschide ochii (bine) = a fi foarte atent la ceva; a înțelege bine ceva.

A deschide ochii mari = a se mira tare de ceva.

A deschide brațele = a primi pe cineva cu bucurie,

în timp ce restul (*A deschide gura = a îndepărta buzele și fălcile una de alta pentru a sorbi, a mânca sau a vorbi; A deschide mâna = a desface degetele strânse în pumn; A deschide ochii = a ridica pleoapele, descoperind ochii și chiar; A deschide brațele = a întinde brațele în lături (pentru a îmbrățișa pe cineva) sunt ilustrări contextuale ale unor sensuri ale verbului a deschide, iar enunțurile respective sunt obișnuite, analizabile, fără încărcătură stilistică, așa cum se întâmplă în cazul multora dintre expresii. Prin urmare, ele nu ar trebui redactate ca expresii.*

4. Elementele de compunere. În ceea ce privește reprezentarea elementelor de compunere în viitoarea ediție a DEX, pledăm (ca, de altfel și alți membri ai Departamentului de lexicologie și lexicografie) pentru introducerea (ca intrări) atât

a prefixoidelor, cât și a sufixoidelor, în număr cât mai mare. Acest fapt ar conduce la mai buna înțelegere a unor cuvinte ce aparțin, în mare măsură, diferitelor terminologii, sunt prezente sau nu ca intrări în lista de cuvinte a dicționarului.

5. Concluzii. Date fiind trăsăturile pe care le însumează precum și exigența de a satisface nevoile unui public extrem de variat, dar și de a include un număr de cuvinte noi de ordinul zecilor de mii, viitoarea ediție a DEX reprezintă, în sine, o provocare. Pretențiile și nerăbdarea viitorilor utilizatori sunt pe măsura decalajului în raport cu ediția anterioară. Pe de o parte, îmbogățirea inventarului de cuvinte-titlu cu câteva zeci de mii de intrări (actuala ediție având cca 65 000 de cuvinte și variante), care să reflecte dinamica actuală a lexicului românesc este absolut necesară. Pe de altă parte, modernizarea definițiilor înseși, în spiritul limbii române actuale, dar și în spiritul eliminării redundanțelor (ceea ce conduce la economisirea de spațiu, fapt care permite introducerea cuvintelor noi), a greșelilor, a circularității etc. reprezintă tot atâtea priorități ale viitoarei ediții a celui mai solicitat dicționar românesc, destinat marelui public.

BIBLIOGRAFIE

- Angela Bidu-Vrănceanu = *Lectura dicționarelor*, București, Editura și Atelierele Tipografice METROPOL, 1993.
- Angela Bidu-Vrănceanu = *Lexicul specializat în mișcare. De la dicționare la texte*, București, Editura Universității din București, 2007.
- Dimitrescu, Florica = *Dicționar de cuvinte recente*, ediția a II-a, București, Editura Logos, 1997 (DCR²).
- Gaudin, François = *Terminologie et démocratisation du savoir: à propos de dictionnaires scientifiques*, în *Le langage et l'homme*, XXVII, nr. 2–3, p. 129 ș.u., Bruxelles, Institut Libre Marie Haps, 1992.
- Gaudin, François = *Socioterminologie. Une approche sociolinguistique de la terminologie*, Bruxelles, Editions Duculot, 2003.
- Marcu, Florin = *Marele dicționar de neologisme*, București, Editura Saeculum Vizual, 2008 (MDN).
- Mortureux, Marie Françoise = *La lexicologie entre langue et discours*, Paris, Editions Sedes, 1997.
- Popescu, Mihaela = *Argument pentru o a treia ediție a Dicționarului explicativ al limbii române (DEX)*, LR, 48, nr. 5–6, 1999, p. 405–413.
- *** = *Dicționarul limbii române. Serie nouă*, Academia Română, 1965–2007 (DLR).
- *** = *Dicționarul explicativ al limbii române (1998)* București, Editura Univers Enciclopedic. (DEX²).
- *** = *Micul dicționar academic*, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, vol. I–IV, (2001–2003), București, Editura Univers Enciclopedic, (MDA).
- *** = *Noul dicționar universal al limbii române*, Chișinău, Ed. Litera Internațional, 2006 (NDU).
- *** = *Dicționarul explicativ ilustrat al limbii române* (Coordonator științific: Eugenia Dima) Editurile Arc-Gunivas, Chișinău, 2007 (DEXI).

OBSERVATIONS ET PROPOSITIONS POUR UNE NOUVELLE ÉDITION DU DEX

(Résumé)

L'article se propose de commenter quelques aspects rédactionnels et de principe qui préoccupent les chercheurs du Secteur de lexicologie et lexicographie, à l'égard d'une nouvelle édition du Dictionnaire explicatif de la langue roumaine (DEX). On a exposé quelques propositions personnelles visant la rédaction des définitions d'une manière plus claire et plus brève, le traitement de quelques expressions, quelques problèmes liés au changement de la catégorie grammaticale et le nouveau inventaire de mots.

Cuvinte-cheie: dicționar explicativ modern, inventar de cuvinte, redundanță, expresii, elemente de compunere.

Mots-clés: dictionnaire explicatif moderne, inventaire de mots, redondance, expressions, éléments de composition.

*Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”
București, Calea 13 Septembrie, nr. 13*